

Sygn. akt I C 584/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Anna Dulcka

Protokolant: apl. adw. Natalia Gruszczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 czerwca 2018 roku

w S.

sprawy z powództwa (...) **Spółki akcyjnej z siedzibą w B.**

przeciwko **J. B.**

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w niniejszej sprawie prowadzonej uprzednio pod sygnaturą akt I Nc 4017/16 i oddala powództwo w całości;

II. zasądza od powoda (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanego J. B. kwotę 2 042 (dwóch tysięcy czterdziestu dwóch) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Anna Dulcka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 grudnia 2016 roku strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego J. B. kwoty 8.669,10 złotych wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie od dnia 5 listopada 2016 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że pozwany poprzez podpisanie weksla w dniu 16 listopada 2015 roku zobowiązał się do zapłaty w dniu 4 listopada 2016 roku kwoty wskazanej w wekslu w wysokości 8.669,10 złotych. Powód w dniu 1 lutego 2016 roku wypowiedział umowę pożyczki i wezwał pozwanego do natychmiastowej zapłaty, jednak pozwany nie uregulował tej należności.

W dniu 24 lutego 2017 roku sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie prowadzonej w tutejszym sądzie pod sygn. akt I Nc 4017/16 orzekając zgodnie z żądaniem pozwu.

Pismem z dnia 5 maja 2017 roku pozwany złożył zarzuty od nakazu zapłaty i wniósł o wstrzymanie wykonania nakazu wobec pozwanego.

Pozwany zgłosił zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową tj. na kwotę niedopowiadającą zadłużeniu pozwanego oraz w warunkach braku wymagalności roszczenia ze stosunku podstawowego.

W uzasadnieniu wskazał, że nie kwestionuje, iż wystawił przedłożony przez powoda weksel, lecz wbrew sugestii powoda, weksel nie był zupełny w chwili wystawienia, lecz stanowił gwarancyjny weksel in blanco, zabezpieczający

ewentualne roszczenia powoda względem pozwanego z tytułu umowy pożyczki gotówkowej nr (...) - (...) z dnia 10 listopada 2015 roku. Dalej pozwany wskazał, że powód był upoważniony do wypełnienia weksla tylko w przypadku uprzedniego wypowiedzenia kontraktu i do wysokości faktycznego zadłużenia, zaś suma której dochodzi powód nie odpowiada jego rzeczywistemu zadłużeniu. Pozwany wskazał również na niedozwolone klauzule umowne w zakresie naliczonej opłaty od wezwania, opłaty przygotowawczej, kosztów ubezpieczenia, wynagrodzenia umownego.

Pismem z dnia 3 sierpnia 2017 roku powód podtrzymał stanowisko wyrażone w pozwie oraz wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty wydanego w dniu 24 lutego 2017 roku w całości i o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W toku dalszego postępowania strony pozostały przy uprzednio wyrażonych stanowiskach procesowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. podpisał z (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...) z dnia 10 listopada 2015 roku.

Jak wynika z umowy, kwota udzielonej pożyczki wynosiła 10.336 złotych. Całkowita kwota pożyczki wyniosła 4.000 złotych, koszt ubezpieczenia 5.745 złotych, opłata przygotowawcza 591 złotych, wynagrodzenie umowne 416 złotych, wysokość miesięcznej raty została ustalona na poziomie 448 złotych, zaś całkowity koszt pożyczki 6752 złotych. Jednocześnie w treści umowy wskazano, iż Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania (...) wynosi 237,97%, Roczna Stopa Oprocentowania (...) 10%, okres spłaty kredytu 24 miesiące, a całkowita kwota do zapłaty to 10.752 złotych.

Zgodnie z częścią C1 – części umowy punkt 1.2 pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść koszt opłaty przygotowawczej, koszt ubezpieczenia, a opłaty te zostaną potrącone z kwoty udzielonej pożyczki. Wedle punktu 1.3 kwota udzielonej pożyczki w wysokości 10.336 złotych oznacza sumę całkowitej kwoty pożyczki oraz środków pożyczanych pożyczkobiorcy na pokrycie kosztu opłaty przygotowawczej i ubezpieczenia. Zgodnie z punktem 1.4 umowy całkowita kwota pożyczki wynosi 4.000 złotych. Przekazanie środków na rzecz pożyczkobiorcy nastąpi w terminie 14 dni roboczych od dnia doręczenia przez pożyczkodawcę kompletu dokumentów i zatwierdzenia przez pożyczkodawcę kwoty do wypłaty.

Zgodnie z punktem 1.8 umowy za udzielenie pożyczki pożyczkobiorca zobowiązuje się zapłacić pożyczkodawcy wynagrodzenie umowne 416 złotych wynikające z Rocznej Stopy Oprocentowania (...) wynoszącej 10%. Wynagrodzenie umowne liczone jest od całkowitej kwoty pożyczki 4.000 złotych. W punkcie 2.1 umowy pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić pożyczkodawcy całkowitą kwotę do zapłaty w wysokości 10.752 złotych w 24 ratach miesięcznych w wysokości 448 złotych według kalendarza spłat. Wpłaty od pożyczkobiorcy zalicza się na poczet wierzytelności pożyczkodawcy w następującej kolejności: spłata kwoty udzielonej pożyczki w wysokości 10.336 złotych, spłata wynagrodzenia umownego 416 złotych, zapłata innych zobowiązań z tytułu lub w związku z umową (punkt 4.1 pkt 1-3 umowy).

W umowie strony ustaliły, że pożyczkobiorca jest zobowiązany wystawić i przekazać pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy jeden weksel własny in blanco „nie na zlecenie”, który jest ważny do momentu całkowitej zapłaty zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu umowy. Pożyczkobiorca zobowiązany jest do zabezpieczenia spłaty pożyczki udzielonej na podstawie umowy poprzez wyrażenie zgody na objęcie go ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia, o której mowa w p. 15 niniejszej umowy i zwrot kosztów ubezpieczenia (punkt 5.1, 5.2 umowy). Integralną część umowy stanowi deklaracja wekslowa, weksel.

Zgodnie z punktem 9.1 umowy jeżeli pożyczkobiorca nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Pożyczkodawca w przypadku wypowiedzenia umowy ma prawo na wekslu in blanco wpisać datę i miejsce zapłaty oraz kwotę nie przekraczającą kwoty należnej pożyczkodawcy do zapłaty z tytułu pozostałej niespłaconej części pożyczki, wynagrodzenia umownego oraz naliczyć i wpisać: dla całkowitej kwoty

pożyczki maksymalną wysokość odsetek umownych, na poziomie odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2 (1) k.c. z dnia zawarcia umowy tj. 10% w stosunku rocznym, kwotę wysokości do 20 (dwudziestu) procent z pozostałej do zapłaty całkowitej kwoty do zapłaty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione przez pożyczkodawcę koszty tej windykacji, kwotę wynikającą z tabeli opłat zawartą w p. 16.4 umowy – punkt 8,9 i 10 tabeli.

Wedle punktu 11 umowy, jeżeli pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innego zobowiązania pieniężnego, wynikającego z niniejszej umowy, w tym zobowiązania naliczonego na podstawie punktu 9.2 umowy, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca nalicza odsetki za każdy dzień opóźnienia w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego na dzień zawarcia niniejszej umowy wynosi 10% w stosunku rocznym. W przypadku gdy pożyczkobiorca zalega z zapłatą terminowego zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy pożyczki, pożyczkodawca ma prawo podjąć działania windykacyjne. Za czynności windykacyjne pożyczkodawca pobiera opłaty zgodnie z tabelą opłat. W przypadku gdy pożyczkobiorca zalega z zapłatą zobowiązania pieniężnego, pożyczkodawca ma prawo wezwać pożyczkobiorcę do jego zapłaty w terminie 7 dni z zastrzeżeniem, że w przypadku braku płatności wypełni weksel stanowiący załącznik do niniejszej umowy i będzie dochodzić na tej podstawie zobowiązania przed sądem.

W punkcie 15 umowy strony ustaliły, że pożyczkobiorca wyraża zgodę na skorzystanie z zastrzeżonej na ich rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w Umowie Grupowego (...) zawartej pomiędzy (...)U. S.A. z siedzibą w W., obejmującą swoim zakresem „ 1) śmierć ubezpieczonego, 2) całkowitą trwałą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby. Zgodnie z punktem 15.2 umowy, pożyczkobiorca zobowiązał się do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu umowy ubezpieczenia, która to składka będzie opłacona jednorazowo po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki.

Pożyczkobiorca zobowiązał się do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu Umowy (...), która to składka będzie opłacona jednorazowo po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki. Ubezpieczający zobowiązany jest do przekazania składki ubezpieczeniowej w wysokości 5.745 złotych na rzecz (...)U. S.A., przy czym upoważnia Ubezpieczającego do potrącenia kwoty należnej z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia z kwoty udzielonej pożyczki 10.336 złotych.

dowód : umowa pożyczki k.26-31

Zgodnie z kalendarzem spłat kwota udzielonej pożyczki w łącznej wysokości 10.336 złotych została podzielona na spłatę w 24 miesięcznych ratach począwszy od 18 grudnia 2015 roku do 18 listopada 2017 roku z ratami w wysokości 448 złotych podzielonymi w następujący sposób: pierwsza rata tytułem opłaty przygotowawczej w wysokości 448 złotych, druga rata w kwocie 143 złotych tytułem opłaty przygotowawczej oraz 305 złotych tytułem ubezpieczenia, następnie trzecia do czternastej raty w wysokości 448 złotych tytułem ubezpieczenia, piętnasta rata w dniu 18 lutego 2017 roku w kwocie 64 tytułem ubezpieczenia i 384 złotych tytułem spłaty całkowitej kwoty pożyczki, szesnasta do dwudziestej trzeciej raty w okresie od 18 marca 2017 roku do dnia 18 października 2017 roku w wysokości 448 złotych tytułem całkowitej spłaty pożyczki oraz ostatnia rata w dniu 18 listopada 2017 roku w wysokości 32 złotych tytułem całkowitej kwoty pożyczki i 416 złotych wynagrodzenia umownego.

dowód : kalendarz spłat k. 28v,

Strony podpisały deklarację wekslową na zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej przez (...) S.A. w kwocie 10.752 złotych. J. B. upoważnił (...) S.A. do wypełnienia weksła, przy czym m.in. zobowiązał się: jeżeli nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel zgodnie z p. 9 umowy, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania; w razie jeśli dojdzie do zaległości z zapłatą jakiegokolwiek zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy, w tym naliczonego na podstawie tabeli opłat określonej w p. 16.4 umowy lub zgodnie z p. 11.1 , p. 11.2 umowy, pożyczkodawca ma prawo wezwać J. B. do jego

zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania z zastrzeżeniem, że w przypadku braku płatności w tym terminie wypełni weksel stanowiący załącznik do niniejszej umowy oraz będzie dochodzić na tej podstawie zobowiązania przed sądem.

dowód : deklaracja wekslowa k. 29,

(...) S.A. skierowała w dniu 19 września 2016 roku do J. B. wezwanie do zapłaty w łącznej wysokości 896 złotych w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma, pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki i postawienia zobowiązań wynikających z umowy w stan natychmiastowej wymagalności.

dowód : wezwanie do zapłaty k. 59

Pismem z dnia 5 października 2016 roku (...) S.A. wypowiedziała umowę pożyczki pozwanemu.

dowód : wypowiedzenie umowy k. 6

J. B. łącznie zapłacił z tytułu spłaty pożyczki kwotę 3.584 złotych.

dowód : dowody wpłat k. 32-39

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Na gruncie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ocenianego w kontekście stanowisk stron oraz obowiązujących przepisów powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wydając orzeczenie sąd oparł się na materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała jego prawdziwości, zaś sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności dyskwalifikujących przedstawione dowody.

W niniejszej sprawie niespornym było, iż strony zawarły umowę pożyczki. Kwestią wymagającą rozważania oraz oceny sądu w tym postępowaniu była natomiast kwestia ważności poszczególnych jej postanowień, która została wzmocniona stanowiskiem pozwanego.

Zgodnie z uregulowaniem zawartym w treści przepisu art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Do przedmiotowej umowy pożyczki zastosowanie znajdują postanowienia umowy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 z późniejszymi zmianami). W treści art. 30 ust. 1 ustawy zastrzeżono, że umowa o kredyt konsumencki powinna określać w szczególności całkowitą kwotę kredytu (rozumianą jako suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt – art. 5 pkt 7), terminy i sposób wypłaty kredytu, rzeczywistą roczną stopę oprocentowania (rozumianą jako całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym – art. 5 pkt 12) oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta (rozumianą jako suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu – art. 5 pkt. 8) ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia, zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejności zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1, informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie, roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości

w spłacie kredytu, skutki braku płatności, sposób zabezpieczenia i ubezpieczenia spłaty kredytu, jeżeli umowa je przewiduje.

Umowa, będąca źródłem zgłoszonych w pozwie roszczeń, zawarta została w ramach standardowo stosowanych przez powódową spółkę formularzy oraz ogólnych warunków umownych, które pozwana zaakceptowała, nie mając wpływu i możliwości negocjowania szczegółowych warunków umowy. W odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że znajdowała się w złym położeniu finansowym, wykluczającym świadome i swobodne podjęcie decyzji w zakresie podpisywanej umowy. Tymczasem postanowienia umowy według wzorca umowy zawartej z pozwanym jako konsumentem należy uznać za klauzule abuzywne w zakresie regulacji związanej z zawartą umową ubezpieczenia. O ile postanowienia zawartej umowy pożyczki nie naruszają przepisów o kredycie konsumenckim, zarówno co do treści, samej umowy, sposobu jej wypowiedzenia, to zapisy tej umowy, w świetle art. 385 1 k.c. stanowiącym o niedozwolonych klauzulach umownych, budzą wątpliwości.

W świetle powołanego przepisu postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Zgodnie z § 2, jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Za niezgodnione indywidualnie uważa się te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 3 i 4).

W ocenie sądu postanowienia umowy, łączącej strony, nie zostały uzgodnione indywidualnie. Pozwany mógł wprowadzić nie zawierając umowy w kształcie przedstawionym przez powoda, o czym świadczy treść formularzy i wzoru umowy, którym powszechnie posługuje się powódowa spółka w kontaktach z klientami, jednakże z reguły osoby podejmujące takowe decyzje znajdują się w sytuacji życiowej, która powoduje konieczność zaciągnięcia zobowiązań. Przeważnie osoby takie pozostają w przymusowym finansowo położeniu.

Wobec tych okoliczności w rozpoznawanej sprawie omawianą umowę należy ocenić przez pryzmat przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (art. 385¹ – 385³ k.c.). Podkreślić można, że ocena zasadności powództwa w świetle przepisów prawa materialnego jest uprawnieniem i jednocześnie obowiązkiem sądu niezależnie od poniesionych w tym zakresie zarzutów. Nie można przy tym zapominać, że przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych zostały wprowadzone do kodeksu cywilnego w ramach implementacji dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Kompetencja sądu do zbadania z urzędu tego, czy klauzula w umowie jest postanowieniem nieuczciwym, stanowi w tej sytuacji zarówno środek do realizacji celu określonego w art. 6 dyrektywy 93/13, to znaczy uniemożliwienia związania konsumenta nieuczciwym postanowieniem, jak i do przyczynienia się do osiągnięcia celu art. 7 tej dyrektywy, ponieważ przeprowadzenie przez sąd z urzędu takiej oceny może działać jako czynnik odstrasżający oraz przyczynić się do zapobiegania nieuczciwym warunkom w umowach zawieranych pomiędzy konsumentami a sprzedawcami lub dostawcami (m.in. wyrok TS z dnia 21 listopada 2002 r., C-473/00; wyrok TS z dnia 27 czerwca 2000 r., C-240/98).

W rozumieniu powołanego przepisu art. 385 1 § 1 k.c. sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać m.in. działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., VI ACa 771/10). Rażąco naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym (m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 14 grudnia 2010 r., VI ACa 487/10).

Odnosząc regulacje, zawarte w art. 385 1 k.c. – 385 2 k.c., na grunt rozpoznawanej sprawy, należy zwrócić uwagę, że postanowienia w zakresie kosztów ubezpieczenia, zawartej pomiędzy stronami umowy są niedozwolonymi postanowieniami umownymi.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, iż zastrzeżenia Sądu budzi wysokość składki za ubezpieczenie (5745 złotych), której wartość znacznie przekracza kwotę udzielanej pożyczki (4000 złotych).

W ocenie Sądu nie może być tak, że wysokość składki jest na niemalże półtora razy wyższym poziomie co kwota udzielonej pożyczki. Odnosząc się zatem w pierwszej kolejności do zawartej umowy ubezpieczenia, trudno uznać za zgodne z zasadami lojalności i uczciwości obciążanie konsumenta kosztem ubezpieczenia na poziomie 5745 złotych, podczas, gdy pożyczka wynosi 4000 złotych, przy dodatkowo obiektywnie niewielkiej ochronie ubezpieczeniowej obejmującej nie pełną ochronę, lecz jedynie śmierć pożyczkobiorcy i jego całkowitą niezdolność do pracy (vide: pkt 15.1 umowy k. 46). Pożyczkobiorca ubezpieczał się na wypadek śmierci lub trwałej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji jedynie w wyniku choroby lub wypadku (i to z zastrzeżeniami), ale już ubezpieczenia choćby od czasowej albo częściowej niezdolności do pracy brak. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, że umowa zabezpiecza głównie interes majątkowy pożyczkodawcy przy obciążaniu składką ubezpieczeniową pożyczkobiorcy. Wreszcie nie należy tracić z pola widzenia, że o ile umowy ubezpieczenia pożyczki są powszechnym zjawiskiem, i Sąd nie kwestionuje tej zasady, a sama możliwość ubezpieczenia umowy jest dozwolona i została przewidziana w umowie o kredycie konsumenckim, to pozwana nie miała możliwości ubezpieczenia na warunkach uzgodnionych indywidualnie, a powód posługiwał się wzorcem umowy. W ocenie Sądu o ile może być zrozumiałym i uzasadnionym konieczność zabezpieczenia przez powodową spółkę swoich interesów na wypadek śmierci ubezpieczonego, całkowitej trwałej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji pożyczkobiorcy w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby, jednakże ubezpieczenie umowy pożyczki na warunkach wynikających z niniejszej sprawy jest przerzucaniem ryzyka, ciężaru i kosztów prowadzenia działalności przez powodową spółkę na pozwaną. Rażąca w znacznym stopniu w rozpoznawanej sprawie jest dysproporcja między kwotą wypłaconej pożyczki, a wysokością składki ubezpieczeniowej, którą strona pozwana została obciążona. Tak wysoka składka stanowi de facto przerzucenie na klientów powoda ryzyka niespłacenia pożyczki. Powód niewątpliwie udziela pożyczek, co do których ryzyko braku spłaty jest duże. Jednakże obciążanie pożyczkobiorców kosztami składki ubezpieczeniowej w wysokości przekraczającej kwotę udzielonej pożyczki jawi się jako działanie nieuczciwe, nierzetelne i sprzeczne z dobrymi obyczajami. Skoro zapisy umowy w tej części stanowią niedozwoloną klauzulę umowną, nie są dla pozwanej wiążące.

Dodatkowo za zasadne można by było uznać domaganie się przez powoda zapłaty zwrotu faktycznie odprowadzonej składki ubezpieczeniowej, jako wynagrodzenie za pośredniczenie w czynnościach ubezpieczenia przez powoda za wynagrodzeniem, odpowiadającym wysokości odprowadzonej składki. Tymczasem powód nie wykazał ani faktu zawarcia umowy z ubezpieczycielem, ani faktu przekazania omawianej sumy tytułem składki ubezpieczeniowej. Warto zwrócić uwagę, że powód objął grupowym ubezpieczeniem na życie swoich klientów zgodnie z umową nr (...), odpowiedzialność rozpoczęła się wobec ubezpieczonego w dniu wypłaty kwoty, pod warunkiem uiszczenia składki w wysokości i terminie wynikającym z umowy ubezpieczenia. Tymczasem z umowy nie wynika, że składka w całości została uiszczona przez powoda i w terminie. Dodatkowo powód nie przedstawił stronie pozwanej istotnej treści stosunku prawnego łączącego go z ubezpieczycielem, na co wskazuje brak umowy nr (...) i jej tekstu. Tego rodzaju działanie uznać należy za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes pozwanego. Wreszcie nie sposób zweryfikować poprawności skalkulowanej składki przez powoda wobec pozwanego. Nic nie sprzeciwia się zatem w przyjęciu, że z kosztów składki na ubezpieczenie powód zwiększył swój zysk z tytułu udzielonej pożyczki.

To wszystko powoduje, że umowa w zakresie ubezpieczenia, jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, ale także godzi w istotę (właściwość) umowy ubezpieczenia. Ustalenie składki ubezpieczeniowej w tak znacznej wysokości nie przystaje do zasad uczciwości obrotu gospodarczego, a nadto stanowi wykorzystanie przymusowego położenia pożyczkobiorcy. Dlatego też o zachowaniu zasad współzycia społecznego nie może być mowy. Jeśli bowiem z zachowania jednej strony wynika, że zasady uczciwości kontraktowej, lojalności oraz zakaz osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści kosztem drugiej strony nie są przestrzegane, to nie jest ono uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony prawnej.

Skoro wysokość kosztów ubezpieczenia została rażąco wygórowana, to postanowienia umowy w tym zakresie jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego należało uznać za nieważne w świetle art. 58 § 2 k.c.

Dodatkowo w ocenie Sądu, obciążając pożyczkobiorcę powyższym kosztem ubezpieczenia, na co pożyczkobiorca nie miał żadnego wpływu przy zawieraniu umowy, świadczy o tym, że powód nie powinien korzystać z ochrony prawnej w tym zakresie.

Przechodząc z kolei do kwestii związanej z kosztami opłaty przygotowawczej, nie została w żaden sposób skalkulowana przez powoda. Tożsamość konkluzja odnosi się do kosztów wynagrodzenia umownego na poziomie 416 złotych wynoszącego niemalże ósmą część kwoty udzielonej pożyczki w wysokości 4000 złotych, bez wskazania wedle jakich reguł opłata została skalkulowana na tak wysokim poziomie. Powód zatem wskazując jedynie wysokość opłaty przygotowawczej 591 złotych oraz wysokość wynagrodzenia umownego na poziomie 416 złotych postąpił wbrew zasadzie lojalności wobec konsumenta. Zauważyć należy, że przy pożyczce 4 000 zł całkowity jej koszt sprowadził się do kwoty 10 752 złotych.

Powyższe koszty wskazane w umowie uznać należało za niedozwolone klauzule umowne. Zapisy umowy, które zastrzegają konieczność uiszczania niesprawiedliwie wysokich świadczeń ubocznych ewidentnie naruszają bowiem interesy konsumenta oraz kształtują jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a tym samym stanowią klauzule niedozwolone w rozumieniu art. 3851 k.c. i należy uznać je za godzące w równowagę kontraktową tego stosunku.

Jak wskazał powód w wypowiedzeniu umowy pożyczki (k. 566), na kwotę 8 669,10 złotych składa się: kwota niespłaconej pożyczki w wysokości 7168 zł; kwota obliczona na podstawie pkt 9.2 a) umowy w wysokości 13,91 zł (maksymalna wysokość odsetek umownych); na podstawie pkt 9.2 b) umowy w wysokości 1 433,60 złotych (faktycznie poniesione koszty windykacji); na podstawie pkt. 9.2 c) umowy w wysokości 45 zł (opłata za wezwania – jednostkowy koszt 15 zł); umowne odsetki dzienne obliczone na podstawie pkt 11.1 postanowień umowy 8,59 zł (odsetki umowne).

Prawidłowości naliczenia tych kosztów powód nie wykazał w żadnej mierze. Nadto, skoro pozostała do zapłaty kwota niespłaconej pożyczki na poziomie 7 168 zł, przy czym pozwany uiszczył kwotę 3.584 złotych, a więc wedle obliczeń powoda również koszty ubezpieczenia 5745 zł, które Sąd uznał za nieobowiązujące, w świetle przedstawionej powyżej argumentacji, tym samym, naliczenie pozostałych opłat wskazanych w wyliczeniu dłużnej kwoty nastąpiło niezasadnie. Co istotne powód nie wykazał prawidłowości skalkulowanych kwot, obliczenia wysokości odsetek, rzeczywiście poniesionych kosztów windykacji, czy też faktycznego poniesienia kosztów monitów. Dowodów w tym zakresie powód nie zaoferował.

W świetle pkt. 9.2.a. umowy powodowa spółka zastrzegła sobie prawo naliczenia dla całej kwoty pożyczki maksymalnej wysokości odsetek umownych. Postanowienie pkt. 9.2.b oraz 9.2.c umowy przewidują natomiast uprawnienie powodowej spółki do żądania od strony pozwanej zapłaty kwoty w wysokości do 20% z pozostałej do zapłaty pożyczki tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej niż faktycznie poniesione koszty windykacji oraz możliwość domagania się kwot, wymienionych w tabeli w umowie, związanych z pisemnymi informacjami, monitami, przesyłaniem korespondencji, itp. W ocenie Sądu przyjęcie kosztów windykacji na ww. poziomie jest niczym innym, jak tylko dodatkową sankcją finansową dla strony pozwanej z tytułu zaprzestania spłacania pożyczki. Zwłaszcza, że opłaty, które należą się powodowi z tytułu różnego rodzaju wezwań i monitów należy uznać za czynności windykacyjne. Zatem powód zastrzegł możliwość domaga się podwójnie opłat za te same czynności. Powód nie wskazywał nawet, że jakiegokolwiek inne koszty windykacji poniósł.

W konsekwencji powyższego, domaganie się przez (...) S.A. całkowitej kwoty do zapłaty z tytułu zawartej umowy pożyczki stanowiącej sumę niespłaconych rat pożyczki w odniesieniu do kosztów ubezpieczenia, odsetek i opłat dodatkowych było niezasadne (czyli łącznie w odniesieniu do kwoty 6 752 złotych)..

Poszczególne składowe całkowitej kwoty przedstawionej do spłaty pożyczki zostały tak rozłożone w harmonogramie spłat, że w pierwszej kolejności dłużnik miał spłacać opłatę przygotowawczą, następnie koszt ubezpieczenia, potem dopiero kapitał pożyczki i na końcu wynagrodzenie umowne. Przyjęcie braku związania pozwanego określonymi

umownie kosztami ubezpieczenia, odsetek i opłat dodatkowych oznacza, że powód nie był uprawniony do zaliczenia wpłat pozwanego na poczet składki ubezpieczeniowej oraz opłaty przygotowawczej i wynagrodzenia umownego. Kwoty wpłacone przez pozwanego winny zatem zostać zaliczone na poczet tej części zobowiązania, która pozwanego wiąże. Jest nią kapitał pożyczki w kwocie 4 000 zł.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że na dzień wniesienia pozwu raty kapitałowe nie były jeszcze wymagalne, albowiem pozwany miał rozpocząć ich spłatę zgodnie z kalendarzem spłat od 18 lutego 2017 roku i spłacać do 18 listopada 2017 roku. Wskazać trzeba, że z uwagi na spłatę zobowiązania przez pozwanego przed terminem płatności rat kapitałowych, na dzień wniesienia pozwu pozwany nie miał zaległości z tytułu przedmiotowej umowy. Powództwo było więc przedwczesne, zaś wypowiedzenie umowy nastąpiło nieskutecznie wobec nieziszczenia warunku braku spłaty dwóch rat pożyczki w pełnej wysokości, co było koniecznym warunkiem dla możliwości wezwania pozwanego do zapłaty, a następnie możliwości wypowiedzenia umowy i wypełnienia weksla.

Sposób zaś ustalenia wysokości i składowych należności objętej żądaniem pozwu, a wynikający z przedstawionego wypowiedzenia umowy oceniany w kontekście omawianych zapisów umowy i ich prawnej oceny nie pozwala sądowi na ustalenie rzeczywistego zakresu żądania powoda. Przy uwzględnieniu zaś ilości postanowień niedozwolonych oraz nieskuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki powództwo objęte niniejszym postępowaniem podlegało oddaleniu w całości.

W przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Na tej podstawie Sąd uchylił nakaz zapłaty z dnia 24 lutego 2017 roku wydany w sprawie o sygnaturze akt I Nc 4017/16.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajdowało podstawę w treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Oznacza to, że co do całości żądania pozwu powód przegrał spór i obowiązany jest uiścić koszty sądowe w kwocie 2.042 złotych. W skład ustalonych kosztów wchodzi kwota wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika powiększona o uiszczoną opłatę skarbową pełnomocnictwa oraz opłata od zarzutów.

Mając na uwadze poczynione rozważania orzeczono jak w sentencji.

SSR Anna Dulcka

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda;
3. akta przedłożyć z zażaleniem, apelacją lub za 28 dni.

SSR Anna Dulcka